

Mediationwet zal vooral bedrijfsleven helpen

FD 28/01/2

Onderhandelen over oplossing door partijen zelf, onder onafhankelijke begeleiding, past bij Nederlandse overlegcultuur

Saskia Reuling en Wolter Wefers Bettink

De Tweede Kamer hervat binnenkort de behandeling van de initiatiefwet mediation van kamerlid Ard van der Steur (VVD). Er bestaat ten onrechte nogal wat verzet tegen het voorstel. Als de wet wordt aangenomen zal de manier waarop in Nederland wordt omgegaan met geschillen in het bedrijfsleven fundamenteel en ten goede veranderen. Het wetsvoorstel, met ook waarborgen voor de kwaliteit van de mediator, bepaalt dat de rechter partijen steeds kan verwijzen naar een mediator, als het geschil een 'relationele dimensie' heeft. Daarom vallen vooral ook overeenkomsten in de zakelijke sfeer, zoals met betrekking tot aandeelhouders, distributie, overnames en automatisering.

Procederen kost tijd en geld. Uit onderzoek van de Oeso (2013) blijkt dat de proceskosten van een zakelijke procedure gemiddeld 18% bedragen van de waarde van een claim. Het tijdsbeslag op het management moet hierbij worden opgeteld. Een gerechtelijke procedure, waarvan de uitkomst per definitie onzeker is, duurt in Nederland al gauw vijftien maanden. Voor een eenvoudig arbeidsgeschil zal dat korter zijn, voor complexe contractuele conflicten is twee tot drie jaar geen uitzondering. Mediation leidt, zoals blijkt uit jarenlang onderzoek, in meer dan 70% van de gevallen tot een oplossing van het conflict binnen enkele

maanden, tegen aanzienlijk lagere kosten dan bij procederen.

Passend bij de Nederlandse overlegcultuur is dat in mediation partijen zelf, onder begeleiding van een onafhankelijk mediator, onderhandelen over een maatwerkoplossing. Toch wordt mediation in het bedrijfsleven nog maar relatief weinig toegepast. Dat lijkt niet zozeer het gevolg van slechte ervaringen met mediation, maar vooral van onbekendheid met de verschillen tussen het reguliere schikken van een zaak en het bereiken van een oplossing in mediation.

De initiatiefwet wil – om tijd en kosten voor partijen en het gerechtelijk apparaat te besparen – dat mediation bij voorkeur eerst wordt geprobeerd voordat een procedure in beeld komt. Mediation wordt niet met zoveel woorden verplicht gesteld, maar de rechter kan partijen wel naar mediation verwijzen als zij dat nog niet hebben geprobeerd en daarvoor geen bevestigende uitleg kunnen geven. Dat lijkt op het beginsel 'pas toe of leg uit' dat wordt gehanteerd bij gedragscodes voor het bedrijfsleven. Er gaat van het wetsvoorstel dus wel degelijk een zekere druk uit om te proberen een geschil met mediation op te lossen.

Initiatiefwet wil dat mediation eerst wordt geprobeerd voordat een procedure in beeld komt

Ergens samen uit zien te komen...

FOTO: CORBIS/HH

Wij vinden dit alles een goede ontwikkeling, vooral voor het bedrijfsleven zelf dat de bestaande reserves nu wel moet overwinnen. Als de wet erdoor komt wordt mediation in het bedrijfsleven volgens ons net zo gebruikelijk als in het familierecht en het arbeidsrecht al het geval is, net als in de Verenigde Staten. De afhoudende reactie van bijvoorbeeld de Nederlandse Vereniging Bedrijfsjuristen (FD 2 juli 2014) lijkt vooral ingegeven door zorgen over de 'bureaucratie' die wordt geïntroduceerd om de kwaliteit van de mediators te waarborgen. Er komt namelijk een register voor gecertificeerde mediators, die aan objectieve kwalitatieve en kwantitatieve eisen moeten voldoen om geregistreerd te blijven.

Het blijft echter altijd mogelijk dat partijen zelf een mediator aanwijzen die niet onder het wettelijk register valt. In het bedrijfsleven is men ook wel beducht dat de wettelijke verankering van mediation een extra fase aan de procedure toevoegt. Meer kosten en meer tijdsbeslag in plaats van minder. Maar geteeld op de successratio van mediation zal de inzet van mediation bij zakelijke conflicten juist leiden tot minder en kortere procedures.

De voordelen zijn dan ook groter dan de nadelen. Meer mediations in het bedrijfsleven zal tot gevolg hebben dat bedrijven meer energie en geld kunnen investeren in hun core business.

Saskia Reuling en Wolter Wefers Bettink schrijven namens het bestuur van ZAM, Vereniging Zakelijke Mediation